Regionálna organizácia Slovenského syndikátu novinárov v Košiciach a Literárny fond - sekcia pre žurnalistiku a novinársku fotografiu v Bratislave

Z Á P I S N I C A
zo zasadnutia poroty 27. ročníka autorskej súťaže novinárov východoslovenského regiónu za rok 2025

Dňa 24. septembra 2026 odborná porota v zložení:

PhDr. Ľuba Koľová – predsedníčka poroty, nominovaná spoluvyhlasovateľom súťaže Literárnym fondom (LF) Bratislava, podpredsedníčka SSN
Mgr. Gabriela Rerková – členka poroty, členka RO SSN Košice
Mgr. Svjatoslav Dohovič – člen poroty, člen výboru RO SSN Košice
Jaroslav Baláž – fotograf, Košice – posudzoval príspevky v kategórii novinárska fotografia
Daniel Modrovský – predseda SSN – prizvaný člen poroty – v zmysle Štatútu súťaže rozhodoval o udelení ocenenia – Cena predsedu SSN

Porota zhodnotila práce zaslané do 27. ročníka autorskej súťaže novinárov východoslovenského regiónu za rok 2025 s nasledujúcimi závermi:

Do súťaže sa prihlásilo **48 autorov s viac ako 120 príspevkami**, vrátane fotografov a ich sérií fotografií. Maximálny počet príspevkov od jedného autora bol tri. Niektorí poslali dva alebo jeden, ale v tomto ročníku bolo viacero príspevkov, predovšetkým v printových médiách, na ktorých pracovali spoločne dvaja autori.

Po 5-ročnej kovidovej prestávke (jubilejný 25. ročník bol v septembri 2020), sme vlani novinársku súťaž obnovili. Na rozdiel od minuloročného nábehového 26. ročníka, keď sa prihlásilo 26 autorov, sa počet súťažiacich v súčasnom 27. ročníku takmer zdvojnásobil. Zásluhu na tom má aj fakt, že vlani sa víťazom venovali ich materské redakcie, ktoré v tlači, rozhlase a televízii informovali o oceneniach „svojich“ autorov. Veľkú úlohu zohrala sústavne sa opakujúca informácia RO SSN Košice a aj osobná agitácia členov SSN, ktorí 2-3 dni pred uzávierkou medzi redaktormi rozhlasu, televízie a printových médií, pripomínali uzávierku tejto súťaže.

Porota konštatuje, že v 27. ročníku bola každá kategória: teda spravodajská, publicistická, novinárska fotografia, či študentské príspevky obsadená. Na to, že v Prešovskom aj Košickom kraji máme vysoké školy s masmediálnym zameraním, túto kategóriu študentských príspevkov sme kvantitatívne očakávali bohatšiu. Podstatný nárast bol v kategórii novinárska fotografia – 7 autorov a 21 sólových alebo cyklov fotografií.

Tradične najviac boli zastúpené publicistické žánre, kde porota hodnotila 64 prác od 22 autorov.

Porota oceňuje aj fakt, že v tomto ročníku boli prihlásené príspevky z printových aj elektronických médií, ktoré v predchádzajúcich ročníkoch prihlásené neboli. Napríklad East magazín, Nota bene, z elektronických mali zastúpenie televízie STVR, Markíza, Joj a aj internetové noviny Slovenský rozhľad. Všetky s akcentom na tvorbu z regiónov o ľuďoch a udalostiach východného Slovenska.

V zmysle Štatútu novinárskej súťaže boli v súťaži schválené kategórie:

A – spravodajstvo
Podkategórie: A1 tlač, tlačové agentúry, internetové noviny
A2 elektronické médiá - rozhlas a televízia

B – publicistické žánre
Podkategórie: B1 tlač, tlačové agentúry, internetové noviny
B2 elektronické médiá - rozhlas a televízia

C – novinárska fotografia

D – študentský príspevok *(žáner ani médium nie sú vymedzené)*

F – prémia - vyhlasovateľ súťaže ocení prémiou prácu, ktorá verne a čo najživšie odzrkadlí pozitívny obraz života bežných obyvateľov východoslovenského regiónu. Žáner nie je vymedzený, vítané sú predovšetkým reportáže a riporty.

G – Cena predsedu SSN - za dodržiavanie etických princípov v praxi v súlade s Etickým kódexom novinára

Kategória A – spravodajstvo

prezentovala práce 19 autorov. Porota posudzovala 35 prác.

Podkategória A1 – tlač, tlačové agentúry, internetové noviny

1. miesto: Jana Ogurčáková, denník Korzár za príspevok *Unikátnu art deco už zbúrali*. Dom bez rohov pôsobil v malej obci na Spiši ako zjavenie. Zaujímavý príbeh hrabušickej vily je aj dnes pozoruhodnou raritou. Autorka išla po stopách jej vzniku, majiteľoch, zmapovala „život vily" až do jej zániku. Všetko v článku logicky plynie a veľmi dobre sa číta.

2. miesto: Katarína Gézciová, Peter Jabrik, denník Korzár za príspevok *Župan Trnka o akcii Kolumbia*. Išlo o vyšetrovanie zeleného projektu kraja, o škodu za 4 milióny eur v lesoch v okolí Dobšinej a Gelnice. Na tento rozhovor so županom boli autori výborne pripravení. A v problematike dôsledne zorientovaní. Aj preto sa v odpovediach nachádzajú slová fraška, komédia, politizácia prípadu. Tie sa používajú spravidla vtedy keď dochádzajú argumenty. A bol to aj prípad tohto rozhovoru.

3. miesto: Ján Jacoš, týždenník MY za príspevok *Prvý prvoligový gól*. Prvý prvoligový gól Prešova dal pred 75 rokmi Ciulis. Autor farbisto a detailne vykresľuje prípravu, priebeh aj terén na futbalovom ihrisku. Článok je malou lahôdkou pre športových čitateľov o časoch, keď futbal bol ešte zábavou a nie biznisom. Opisuje rok 1950 a perličkou je aj pohľad na transparent v hľadisku so slovami *„Laci – nestrac hlavu bo mušime vyhrac nad Ostravu"*.

Podkategória A2 – elektronické médiá (rozhlas, televízia)

1. miesto: Katarína Kleknerová, TV JOJ za príspevok *20 rokov čakali na pravdu*. Dvaja muži si odsedeli trest za ozbrojenú lúpež, ktorú nikdy nespáchali. Po 20. rokoch majú v rukách rozsudok – nevinný. Nespravodlivosť ich pripravila o prácu, priateľku, spoločenský status. Okrem dvoch obetí bol výborný výber ďalších respondentov. Na malej ploche autorka dokázala jasne a argumentačne presne zhrnúť to najpodstatnejšie o justičnom omyle.

2. miesto: Ivana Leferovičová, STVR-TV štúdio Košice za príspevok *Vranovská história vs. Budovateľstvo*. Na profile gotického kostola postavili verejné toalety a synagógu zbúrali. Historické artefakty Vranova nad Topľou boli v 70. a 80. rokoch obeťou necitlivých budovateľských zásahov. Po revitalizácii mesto opäť ožíva. Príspevok je názornou ukážkou ako zdanlivo z ničoho (trávnik) urobiť zaujímavý materiál. Nielen téma, ale aj respondenti a archívne fotografie vytvorili zaujímavý príspevok.

3. miesto: Marek Vnenčák, TV Markíza za príspevok *Detské ihriská kedysi a dnes*. Autor pri spracovaní tejto témy zalistoval v televíznych archívoch a nás starších vrátil v čase. Výborne vyznelo porovnávanie detstva včera a dnes. Pri tomto autorovi sme zvyknutí, že hľadá ako urobiť príspevok inak. Darí sa mu to, čo ocenia najviac diváci, ale aj my ako porota.

3. miesto: Jana Tomaškovičová, Rádio Košice za príspevok *Exorcista*. Mimoriadne zriedkavá téma. Imrich Degro je teológ, vysokoškolský pedagóg a exorcista košickej arcidiecézy. Za exorcistu bol menovaný v roku 2002. Zo začiatku ho oslovilo o pomoc 200 ľudí ročne. Kedy je potrebná pomoc exorcistu? Keď sa dejú v živote človeka veci, ktoré sa

nedajú prirodzene vysvetliť. Autorka „iba“ kladie otázky. Veľmi konkrétne, jasné až sa dostanú odpovede k záveru, že každý exorcizmus prinesie určitú úľavu či až nakoniec úplné oslobodenie.

Kategória B – publicistické žánre

Do tejto kategórie bolo prihlásených najviac príspevkov od najväčšieho počtu autorov - 64 príspevkov od 22 autorov.

Podkategória: B1 – tlač, tlačové agentúry, internetové noviny

1. miesto: Vladimír Mezencev, internetové noviny Slovenský rozhľad za príspevok *90. výročie objavenia Košického zlatého pokladu*. Košický zlatý poklad má vynikajúci skrýšu. Chýba mu však pamätná tabuľa na mieste nálezu. Tvrdí autor článku, v ktorom odkrýva priam ako detektívku čo sa stalo 24. augusta 1935. Pripomeňme, že išlo o nález medenej schránky, v ktorej bolo 2920 dukátov a dvojdukátov, zlatá reťaz, teda Košický zlatý poklad, ktorý je dnes umiestnený vo Východoslovenskom múzeu. Skúmanie o osude pokladu priviedli autora do archívov a o to všetko sa podelil s čitateľmi.

2. miesto: Andrea Bercik, EAST Magazín za príspevok *Občas chcem vyrozprávať svoj žiaľ*. Autorka nám približuje aktivity výtvarníka, pedagóga, režiséra, no predovšetkým mimoriadne empatického a zaujímavého človeka Helmuta Bistiku, ktorý sa už dlhé roky venuje aj deťom s rôznymi formami postihnutia. Čitateľa sa tento materiál určite dotkne. Jeho spracovanie je výborné.

3. miesto: Michal Frank, denník Korzár za príspvok *Lekár Marián Kríž má 80 rokov a stále pracuje*. Autor pútavo odkrýva osud človeka, ktorý prežil 5 vlád, 14 generálnych riaditeľov a z postu riaditeľa ho odvolali, keď bol v narkóze na nemocničnom lôžku. V článku opisuje, ako mal problém s komunistami, ale aj to, ako sa zaslúžil o rozvoj prešovského šachu. Mimoriadne pútavo píše o ľudských peripetiách, ktorým musel lekár odolávať, ale aj o neuveriteľných úspechoch „svojich“ šachistov na juniorských majstrovstvách sveta a Európy.

Podkategória: B2 – elektronické média (rozhlas a televízia)

1. miesto: Silvia Košťová, STVR-TV štúdio Košice za príspevok *Arcibiskup Bernard Bober*. Pod týmto názvom ponúka divákom životný príbeh košického arcibiskupa, metropolitu a dnes už bývalého predsedu Konferencie biskupov Slovenska. Do deja nás vtiahne pútavý umelecký úvod, pokračuje výpoveďou arcibiskupa a jeho súrodencov. Vďaka archívu ponúka aj vysvätenie Bernarda Bobera za biskupa. Príbeh je zobrazený mimoriadne ľudsky, je informačne bohatý a pôsobí edukačne. Autorka neskĺzla do pátosu. Ponúkla príbeh človeka.

2. miesto: Anna Šimkuličová, STVR-Rádio Regina Východ za príspevok *Leles a srdce kráľovnej*. Autorka pripravila pre poslucháčov šokujúci úvod, v ktorom odhalí fakt, že kráľovná je mŕtva. Až potom otvára spracovanie krátkeho života uhorskej kráľovnej Gertrúdy na pozadí historických udalostí 13. storočia. Zručne spracovaná autorská predloha príbehu s dobrou pointou a tiež dobrý vklad režiséra do rozhlasového spracovania nenechá poslucháča

odísť od rádia.

3. miesto: Iveta Vaculová, STVR-Rádio Regina Východ za príspevok *Dubovica.* Nápad vysielať v regionálnom rádiu z regiónov v ich nárečiach divákov zaujal a určite aj pobavil. Nárečia majú svoje miesto na tomto rozhlasovom okruhu. Príspevky sú rečovo obohacujúce, edukačné a na počúvanie zvlášť krásne. Necháva vyniknúť respondenta v dobre vystavanom rozhovore. Na záver pridáva typické slová pre región.

Kategória C - novinárska fotografia

27. ročník priniesol v tejto kategórii výrazný kvalitatívny a tiež kvantitatívny posun. Oproti minulému roku sme zaznamenali nielen vyššiu úroveň technického a výtvarného spracovania prihlásených fotografií, ale aj podstatne vyrovnanejšiu konkurenciu na prvých priečkach. Do súťaže sa zapojilo **7 autorov s 21 fotografiami**. Všetci dokázali, že fotografia v žurnalistike nemá len sprievodnú funkciu, ale je samostatným, plnohodnotným médiom výpovede. Fotografia má svedectvo a autentickosť, emocionálny dopad a empatiu, je to informačná skratka a univerzálny vizuálny jazyk ktorý nepozná rečové bariéry.

1. miesto: Róbert Klik, voľný novinár za fotografiu *Najstarší maratónec.* Fotografia má emocionálny náboj a rozpráva úžasný príbeh. Fotografia vyniká silným dokumentárnym a humanistickým charakterom. Zachytáva odhodlanie a nezlomnosť staršieho človeka v kontraste s náročnou fyzickou výzvou. Postoj tela, mierny sklon hlavy a sústredený výraz tváre nesú silnú emóciu. Výborná kompozícia obrazu na „zlatý stred“, správny výber miesta fotografovania a neopakovateľnosť. Ide o remeselne, aj vizuálne veľmi podarenú reportážno-športovú fotografiu s vysokým estetickým a výpovedným potenciálom. Malá hĺbka ostrosti efektívne priťahuje pozornosť na detail a výraz bežca, zatiaľ čo kompozícia a tónovanie umocňujú príbeh o vytrvalosti.

2. miesto: Zuzana Gogová, voľná novinárka za fotografiu *Zážitok ako učenie.* Fotografia spája prvky dokumentárnej a výtvarnej fotografie. Zachytáva magický moment detskej zvedavosti, úžasu a objavovania sveta vesmíru prostredníctvom presvietenej knihy. Ide o mimoriadne vydarenú snímku s vysokou umeleckou a výpovednou hodnotou. Snímka výborne symbolizuje túžbu po poznaní, mágiu čítania a detskú predstavivosť. Je technicky zvládnutá aj v náročných svetelných podmienkach pri práci s vysokým dynamickým rozsahom. Najsilnejšou stránkou snímky je autenticita detských výrazov – od otvorenej nefalšovanej reakcie chlapca v strede s otvorenými ústami, cez sústredený pohľad dievčaťa, až po zvedavý dotyk ruky na tvári dievčaťa. Obdivuhodné boli aj technicky zvládnuté náročné osvetlenia.

3. miesto: František Iván, TASR za fotografiu *Trblietavé jazero.* Kombinácia trblietavej hladiny s osamotenou postavou na lavičke vytvára nadčasový, meditatívny príbeh o spojení človeka s prírodou. Ale aj samotu, pokoj a moment zastavenia sa v prírode. Trblietanie na vode dodáva fotografii dynamiku a textúru, zatiaľ čo pevný prvok lavičky pôsobí ako kotva v kompozícii. Pohľad na pokojnú vodnú hladinu a postavu, ktorá bezstarostne sedí a pozoruje okolie, pôsobí na diváka upokojujúco. Snímka funguje veľmi dobre po vizuálnej, aj emocionálnej stránke. Toto sú presne tie veci, ktoré Fero Iván vie krásne precítiť, spozorovať a zvečniť. Je to proste autorov nenapodobiteľný rukopis.

Kategória D – študentský príspevok

3. cena: Andrej Vancák, Katarína Antalová, UNI TV pri Filozofickej fakulte UPJŠ za príspevok *Ako vzniká divadelná hra*. Študenti v spolupráci s Bábkovým divadlom Košice zachytiil kamerou vznik bábok, kulís, kostýmov hry s názvom „Dozvedela som sa, že žiješ“. Na vlastnej koži si vyskúšali (a úspešne), že dielo, ktoré má vo finálnej fáze pár minút, vzniká v skutočnosti hodiny a dni na pľaci a ďalšie v postprodukcii.

Kategória E – prémia

Diana Gábriková, STVR-TV štúdio Košice za príspevok *Najväčšie kino v ČSSR*. Autorka ponúkla divákom genézu zrodu a fungovania košického amfiteátra. Práca s archívom odhaľuje pokusy vytvoriť za mestom prvé veľké kino až pre 20-tisíc divákov. Jeho autorom bol Viktor Malinovský. Dobové návrhy, nákresy, zábery, plagáty ilustrovali príbeh amfiteátra. Výborný respondent pán premietač umocnil dej svojím sugestívnym prejavom. Dramaturgicky dobrý nápad bol živými vstupmi posúvať dej amfiteátra.

Peter Kováčik, STVR-TV štúdio Košice za príspevok *DNA popu – No Name*. Mimoriadne vydarený cyklus filmových hudobných „životopisov“ priniesol na obrazovku jednotlivcov a hudobné skupiny. Tentoraz to bola prešovská skupina IMT Smile a košická No Name. Výpovede členov kapely oslovia úprimnosťou a autenticitou. Pod dielo sa podpisuje dobrá kamera a zvuk, s rôznymi ukážkami kapely. Dielo nezostarne a bude zaujímavé aj o pár rokov.

Cena predsedu SSN

Kristína Bertičová, STVR-Rádio Regina Východ za príspevok *Výpoveď Jáchymov*. Rozhovor so synom politického väzňa, ktorý v neľudských podmienkach jáchymovského väzenia čelil šikane a zaobchádzaniu ako v koncentráku. Výpoveď odvysielaná v deň prijatia Ústavy 1.9.2025 ako pripomienka na ľudské práva. 3 a 9-roční synovia zo šoku prestali hovoriť. Po návrate otca a návštevách psychológa sa im reč vrátila.

V Košiciach 24. septembra 2026

PhDr. Ľuba Koľová – predsedníčka poroty .....

Mgr. Gabriela Rerková – členka poroty .....

Mgr. Svjatoslav Dohovič – člen poroty .....

Jaroslav Baláž – člen poroty.....

Daniel Modrovský – prizvaný člen poroty.....

Zapísala: Mgr. Beáta Penxová-Mačingová, predsedníčka RO SSN v Košiciach